

svet slovenskih organizacij
confederazione organizzazioni slovene

Spošt. Predsednik 5. stalne komisije
Diego Bernardis
Deželni svet FJk

Trst, 4. november 2019

Predmet: DDL 071 - Spomenica SSO

Svet slovenskih organizacij se zahvaljuje za povabilo na avdicijo 5. stalne komisije Deželnega sveta FJk za obravnavo zakonskega osnutka 071 "Usklajeno izvajanje funkcij in služb med krajevnimi upravami Furlanije-Julijske krajine in deželnimi institucijami za upravno decentralizacijo".

V zvezi s predstavljenim tekstom, ki je usmerjen v izboljšanje sedanjega ustroja krajevnih uprav Furlanije Julijske krajine, se Svet slovenskih organizacij strinja s končnimi nameni, ki jih sedanja deželna uprava zasleduje. Še posebno je pri tem pomembno, da se občinam omogoči, da v polnosti izvajajo lastno upravno avtonomijo, ki jim je dodeljena na podlagi čl. 114 v 5. poglavju italijanske ustave in je priznana v čl. 8 posebnega statuta Avtonomne dežele Furlanije-Julijske krajine. Osnova demokracije je namreč prav v tem, da je teritorijem in skupnostim, ki na njih živijo, dana možnost neposrednega sodelovanja pri upravljanju javnega dobrega. To načelo je še posebno pomembno v tistih krajih, kjer so zgodovinsko naseljen jezikovne in narodne skupnosti, kot velja tudi za Furlanijo-Julijsko krajino, za kar ji je bil podeljen status dežele s posebni statutom in s tem tudi večji delež upravnih pristojnosti. To je tudi potrjeno v čl. 3 posebnega deželnega statuta, v katerem je zapisano, *da se v Deželi vsem državljanom, ne glede na jezikovno skupino, kateri pripadajo, priznajo enake pravice in enaka obravnava ob zaščiti njihovih etničnih in kulturnih značilnosti.*

Prav zaradi tega je pomembno, da se zgoraj omenjena načela upoštevajo tudi pri izvajanju zakonodajne pristojnosti, ki pripada Avtonomni deželi Furlaniji-Julijski krajini. V tem smislu si Svet slovenskih organizacij, kot krovna organizacija Slovencev v Furlaniji-Julijski krajini, pričakuje od Dežele, da to tudi zapiše v zakonodajnih dokumentih, ki zadevajo vsakdanje življenje svojih prebivalcev in to še posebno v tistih aktih, ki urejajo ustroj in delovanje krajevnih javnih uprav oziroma občin. Konkretno gre za usklajevanje z državnima zaščitnima zakonoma z dne 15. decembra 1999, št. 482 in z dne 23. februarja 2001, št. 38, kakor tudi z deželnim zaščitnim zakonom z dne 16. novembra 2007, št. 26. Pri tem naj Avtonomna dežela Furlanija-Julijska krajina, poleg skupščine slovenskih izvoljenih predstavnikov, vključi sodelovanje z Institucionalnim paritetnim odborom za probleme slovenske jezikovne manjšine v FJk (čl. 3 v zaščitnem zakonu 38/2001) in s posvetovalno deželno komisijo za slovensko jezikovno manjšino (čl. 8 v deželnem zaščitnem zakonu 26/2007).

Za jezikovne in narodne skupnosti predstavljajo občine prvi, neposreden stik z javno upravo, kjer se kaže nivo odnosa do te posebne specifike, ki jo v Avtonomni deželi Furlaniji-Julijski krajini predstavljajo furlanska, nemška in slovenska jezikovna manjšina. S tem v zvezi konkretno mislimo na:

SEDEŽ/SEDE:

Ul./Via del Coroneo 19
34133 TRST – TRIESTE
tel. 040-3481586 fax 040-3477077
e-mail: odbor@ssorg.eu

Drevored/Viale XX Settembre,85
34170 GORICA – GORIZIA
tel. 0481-536455 fax 0481-1990460
e-mail: gorica@ssorg.eu

Ul./Via Borgo S. Domenico, 78
33043 ČEDAD – CIVIDALE
Tel. 0432-700896 fax 0432-701455
e-mail: videm@ssorg.eu

- vidno dvojezičnost na javnih napisih,
- pravico do uporabe lastnega jezika v odnosu do javne uprave,
- pravilno zapisovanje imen in priimkov na osebnih dokumentih,
- zastopanost v izvoljenih organih javne uprave,
- spoštovanje kulturne in zgodovinske dediščine teh treh jezikovnih in narodnih manjšin
- možnost, da se občine, v katerih živijo zgoraj omenjene jezikovne in narodne manjšine, povezujejo in sodelujejo pri izvajanju dodeljenih pristojnosti,

To so le nekatere od pravic, ki jih je, po našem mnenju, potrebno izrecno omeniti v deželnih zakonih, ki urejajo ustroj krajevne uprave. Ne gre za privilegije, temveč za potrditev tistega specifičnega bogastva, ki naši deželi FJK zagotavlja poseben status avtonomije.

Tematika, ki jo obravnava zakonski osnutek 071 je še posebno pomembna za gorata območja. Ta območja so zaradi morfološke značilnosti teritorija in zaradi posebnih življenjskih pogojev, še posebno kar zadeva gospodarski razvoj, potrebna posebne obravnave. To je tudi v zakonskem osnutku 071 navedeno in izpostavljeno. Smatramo pa, da je potrebno dodatnih dopolnil, ki naj upoštevajo področja Brd in Krasa.

Tri jezikovne in narodne skupnosti, furlanska, nemška in slovenska, ki so prisotne v Avtonomni deželi Furlaniji-Juljski krajini so v precejšnji meri prisotne v občinah z manjšim številom prebivalstva. Zaradi tega jim je potrebno nameniti posebno pozornost in jim omogočiti primerna sredstva za normalno in čim bolj avtonomno izvajanje upravnih pristojnosti ob spoštovanju jezikovne specifikke.

V prepričanju, da boste zgoraj omenjene pripombe upoštevali, Vas pozdravljamo s spoštovanjem.

Predsednik
Walter Bandelj

SEDEŽ/SEDE:

Ul./Via del Coroneo 19
34133 TRST – TRIESTE
tel. 040-3481586 fax 040-3477077
e-mail: odbor@ssorg.eu

Drevored/Viale XX Settembre,85
34170 GORICA – GORIZIA
tel. 0481-536455 fax 0481-1990460
e-mail: gorica@ssorg.eu

Ul./Via Borgo S. Domenico, 78
33043 ČEDAD – CIVIDALE
Tel. 0432-700896 fax 0432-701455
e-mail: videm@ssorg.eu